

УНМИК/РЕГ/2003/28
18. август 2003. године

УРЕДБА БР. 2003/28

**О ПРОГЛАШЕЊУ
ЗАКОНА О СИСТЕМУ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ НА КОСОВУ КОЈЕГ ЈЕ
УСВОЈИЛА СКУПШТИНА КОСОВА**

Специјални представник Генералног секретара,

Сходно овлашћењу које му је дато Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности
Уједињених нација од 10. јуна 1999. године,

Сагласно Члановима 9.1.44 и 9.1.45 Уставног оквира за привремену самоуправу
(Уредба УНМИК-а бр. 2001/9),

Узимајући у обзир писмо Председника Скупштине Косова од 25. јула 2003. године у
вези са Законом о систему социјалне помоћи на Косову којег је усвојила
Скупштина Косова 11. јула 2003. године,

Овим проглашава важећим од дана потписивања Закон о систему социјалне помоћи
на Косову (Закон бр. 2003/15) у прилогу овој Уредби. Закон ступа на снагу 18.
децембра 2003. године.

Потписано 18. августа 2003. године

Хари Холкери
Специјални представник Генералног секретара

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

ЗАКОН БРОЈ 2003/15

О ШЕМИ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ НА КОСОВУ

Скупштина Косова,

У складу са овлашћењем које јој је дато од Мисије привремене управе УН на Косову, Уредбом УНМИК-а бр. 2001/9 од 15. маја 2001. године и Уставним оквиром о привременој самоуправи,

Имајући у виду Анекс VII део (xi) Мисије привремене управе УН на Косову, Уредбу УНМИК-а бр.2001/19 од 13. септембра 2001. године о привременој самоуправи институција,

У циљу обезбеђивања мреже социјалне сигурности у оквиру шире социјалне заштите на Косову и ублажавања сиромоштва пружањем социјалне помоћи сиромоашним и породицама у стању социјалне потребе,

Усваја

Члан 1

Овим законом уређује се шема социјалне помоћи у циљу заштите и збрињавања социјално угрозених породица.

Члан 2
Дефиниције

2.1.Према овом закону породица се дефинише као заједница која се састоји од подносиоца захтева и свих осталих чланова породице који су у кућној заједници: његов/ њен супруг/а или партнери који живе заједно, родитељи и деца, укључујући усвојену децу, децу у породичном смештају или децу једног од партнера. Према томе породица се састоји од подносиоца захтева или уживаоца помоћи као и од једног, два, три и више чланова који живе у породичној заједници. Лице без иједног другог члана у породичној заједници, према овом закону, сматра се породицом.

2.2.Према дефиницији породице из члана 2. тачка 1. чланови породице су:

- (i) лица од 65 и више година живота,
- (ii) лица са ограниченим способностима која по индивидуалном праву користе неку бенефицију из евентуалне будуће пензијске шеме за ограничену способност која се финансира из Консолидованог буџета Косова; или
- (iii) лица која уживају неку повластицу према Шеми о бенефицијама за инвалиде рата и њихове сроднике који су погинули као последица оружаног сукоба на Косову, донете на основу Уредбе 2000/66, биће обухваћени у дефиницији породице како је то предвиђено цланом 2 тачка 1.

Међутим, ови чланови породице неће се урачунати у величину породице као мерила за утврђивање износа социјалне помоћи породици, изузев чланова породице који примају додатак према Шеми о бенефицијама за инвалиде рата и њихове сроднике који су погинули као последица оружаног сукоба на Косову донете на основу Уредбе 2000/66.

2.3.Под «пензијом за ограничену способност» подразумева се свака исплата на име социјалне сигурности лицима са ограниченим способностима према закону Скупштине Косова којим се уређује шема таквих исплата.

2.4.«Породична заједница» је скуп појединаца који живе заједно под истим кровом и који заједнички сnose трошкове живота без обзира да ли су или нису чланови породице.

2.5.«Сироче» је дете коме су умрла оба родитеља или дете умрлог самохраног родитеља.

2.6.«Самохрани родитељ» је родитељ или законски старатељ детета до навршене осамнаесте (18) године живота који живи с дететом и његов је једини законски издржавалац.

2.7. «Зависно лице» је појединац који припада једној од следећих група:

- i. Лица изнад 18. година живота тешко ометена у развоју или трајно и потпуно неспособна за рад и привређивање.
- ii. Лица од 65 и више година старости.
- iii. Стални старатељи лица са трајно ограниченим способностима или лица која су навршила 65 и више година живота којима је потребна стална нега, или деца испод пет (5) година .
- iv. Лица до навршених 14. година живота.
- v. Лица између 15 и 18. година живота која се налазе на редовном средњем образовању.

vi. Самохрани родитељи са најмање једним дететом испод 15. година живота.

Према овом закону, лица из става (и) до (ви) сматрају се неспособним за рад и привређивање.

2.8. «Лекарска комисија» је група лекара-експерата коју образује или усваја Министарство за рад и социјалну заштиту ради утврђивања здравственог стања сваког лица или члана породице у смислу одредаба овог закона.

2.9. Тешко ометеним и са трајно ограниченим способностима сматра се лице изнад 18, односно испод 65. година живота са тешком психофизичком ометеношћу или трајно и потпуно неспособно за рад и привређивање. Трајно ограничена телесна и умна способност подразумева степен оштећења најмање 80% у времену када лице подноси захтев за следећи период од најмање 2. године.

2.10. «Провера материјалног стања» у смислу пропратног Административног упутства за спровођење овог закона односи се на утврђивање процењивих или непроцењивих прихода и материјалних добара. Провера стања служи за оцену финансијских критеријума ,као што је предвиђено чланом 5 за обрачунавање нето износа социјалне помоћи која треба да се исплати.

2.11. « Министарство» значи Министарство за рад и социјалну заштиту.

Члан 3

Шема социјалне помоћи

3.1. Шема социјалне помоћи пружа новчану помоћ породицама у складу са критеријумима предвиђеним овим законом и средствима која Консолидовани буџет Косова додељује за ову намену.

3.2. Министарство за рад и социјалну заштиту (у даљем тексту:Министарство) је одредило Центре за Социјални Рад (у даљем тексту:одговарајући органи) за управљање шемом социјалне помоћи. Министарство може одредити и друге органе управљања шемом и да доноси законске прописе о непосредном управљању шемом.

Члан 4

Нефинансијски критеријуми за стицање права на социјалну помоћ

4.1. Право на социјалну помоћ стичу чланови породица који имају стално пребивалиште на Косову, а услови за разврставање породица у једну од следећих категорија су:

(а) Прва категорија

Породица чији су сви чланови зависни, сходно члану 2 тачка 7 овог закона, а ниједан од њих није запослен.

(б) Друга категорија

Породица са једним чланом који је способан за рад и:

(i) са најмање једним дететом испод 5 година живота или

(ии) која има под сталним старатељством једно сироче испод 15 година живота.

Сви чланови породице за обухватање у другој категорији или треба да буду зависни према дефиницији из члана 2.7. овог закона, или регистровани као незапослени у канцеларијама за запошљавање при Министарству за рад и социјалну заштиту.

4.2. Лица која су навршила осамнаест (л8) година живота и завршила средње образовање сматрају се способним за рад и у стању да привређују и ако буду наставили редовно школовање на универзитету или неки програм обуке.

4.3. Лица која:

(а) станују, или

(б) су у установама затвореног типа, као што су психијатријске болнице, старачки домови, религиозне институције, резиденцијалне школе и затвори не могу користити социјалну помоћ према овом закону.

Члан 5

Финансијски критеријуми за социјалну помоћ

5.1. Поред захтева из члана 4 овог закона, одговарајући органи ће разматрати и додатне услове за стицање права на социјалну помоћ, предвиђеним чланом 5.

5.2. За стицање права на социјалну помоћ, подносилац захтева мора да испуњава следеће услове:

а) Ако он или она располаже средствима испод дозвољеног лимита. Ова ограничења ће се ближе разрадити административим упутством (у даљем тексту: упутство) Министарства

б) Ако он или она има укупне приходе испод укупног месечног стандардног нивоа по породици (након предвиђених умањења) прописаним чланом 9. тачка л.

5.3. Материјална добра могу бити процењива или непроцењива приликом утврђивања имовинског цензуса као услова за стицање права на социјалну заштиту.

Процењива материјална добра су она добра која се узимају у обзир приликом разматрања њиховог права на социјалну помоћ. Непроцењива материјална добра су она добра која се не узимају у обзир приликом разматрања њиховог права на социјалну помоћ. Сва материјална права се сматрају проценљивим ако се не дефинишу као непроцењива.

Процењива материјална добра обухватају: укупне исплате из система личних пензија штедње (ако подигну уштеђевину са зиро рачуна Труста) сходно Уредби 2001/35, друга примања, приватни бизнис (индивидуални или породични), својина, поједине врсте непокретне имовине, земљиште и функционална возила којима се може стицати доходак. Упутством се ближе разрађују врсте процењивих материјалних добара и принципи њихове процене. У месецу када се узму укупна примања, она ће се третирају као процењиви приход, за наредних месеца ова укупна примања третира се као процењива материјална добра.

5.4. Поседовање или прибављање користи од појединих врста материјалних добара може дисквалификовати породицу од социјалне помоћи. Та материјална добра дефинишу се упутством.

5.5. У непроцењива материјална добра спадају: штедни улози чланова породице на индивидуалним рачунима код Пензијске штедионице Косова (као што је утврђено чланом 2.3 Уредбе 2001/35), искоришћена својина у месту пребивалишта, возило које породица користи искључиво за своје домаће потребе, земљиште које породица користи само за домаћу производњу и потрошњу. Земљиште које се делимично користи за домаћу производњу третираће се као процењиво и непроцењиво материјално добро на основу процента искоришћавања за сваку поједину намену. Упутство ће прецизирати површину земљишта која се не урачунава у имовински цензус.

5.6. Приликом утврђивања имовинског цензуса или висине социјалне помоћи приходи се могу третирају као процењиви, и као непроцењиви. Сви приходи сматрају се проценљивим, ако се узимају у обзир приликом разматрања њиховог права на социјалну помоћ. Непроцењивим приходима сматрају се сви приходи који се изузимају приликом разматрања права на социјалну помоћ. Сва материјална добра сматраће се проценљивим ако се не дефинишу као непроцењиве.

5.7. Процењиви приходи обухватају: остварени и неостварени приходи, приходи уграђени у робу, закупнина, новчане дознаке, исплаћени додаци члановима породице према Шеми о бенефицијама инвалида рата и њихових сродника који су погинули као последица оружаног сукоба на Косову, донете на основу Уредбе 2000/66, пензијска примања из система индивидуалне пензијске штедње и допунских пензија било индивидуалних, било од послодавца сходно Уредби 2001/35, пензије ван Косова, друга примања и разне врсте прихода који се ближе разрађују Упутством. Непроцењива материјална добра обухватају: Основне пензије (како је то дефинисано у Уредби 2001/35 и Законом о методологији утврђивања основне пензије на Косову), Пензију за ограничену способност (како је то дефинисано под чланом 2 тачком 3 овог закона) неке опште исплате, једнократне исплате које се дају породицама која стекну право на социјалну помоћ, како се то дефинише по овом закону, приходи за кучну употребу за породичну конзумацију, неке одређене врсте кредита и финансијских помоћи и друге врсте прихода, како се то прецизира у Упутство.

5.8. Упутством се могу утврђивати умањења од процењивих и непроцењивих прихода.

5.9. Ако је вредност процењивих породичних материјалних добара испод упутством прописаног лимита, односно ако су процењиви месечни приходи породице (након одговарајућих умањења) испод месечне стандардне норме сходно члану 9.1, са финансијског погледа породица стиче право на социјалну помоћ.

Члан 6

Захтеви за социјалну помоћ

6.1. Одговарајући органи примају писмене захтеве породица које сматрају да имају право на социјалну помоћ према члану 4.1.,(а) или члану 4.1.,(б). Једна породица не може да поднесе у истоврема захтев за социјалну помоћ у више органа . Породица може да користи социјалну помоћ у исто време само од једног одговарајућег органа

6.2. Уз захтев за социјалну помоћ по основи ограничене способности члана/чланова, породица прилаже и уверење лекарске комисије о здравственом стању члана/чланова са трајно ограниченим способностима. Поступак за утврђивање степена и врсте ограничене способности од стране лекарске комисије, прописан се посебним административним упутством.

6.3. Поступак за подношење захтева за социјалну помоћ прописује се административним упутством које издаје Министарство.

Члан 7

Период коришћења социјалне помоћи

7.1. Породица која је стекла право на социјалну помоћ сходно члану 4. тачка 1. (а) за период од 6. месеци може користити ту помоћ ако испуњава предвиђене услове, односно критеријуме у току читавог периода. После истека наведеног периода породица треба да поднесе нови захтев за продужење коришћења социјалне помоћи.

7.2. Породица која је стекла право на социјалну помоћ сходно члану 4.1. под (б) за период од 6. месеца ужива помоћ ако испуњава предвиђене услове/критеријуме и предузима потребне радње за запошљавање према захтеву одговарајућих органа у целом том периоду. Одговарајући органи захтевају доказе о њиховим напорима за запошљавање. Учесталост доказа утврђује се упутством Министарства. Након истека наведеног периода, породица подноси нови захтев за социјалну помоћ.

Члан 8

Обавеза обавештавања

8.1. Одговарајући орган је дужан да писмено обавести сваког тражиоца социјалне помоћи о резултату размотреног захтева у року од 45. дана од дана пријема комплетираног захтева.

8.2.Породица која прима социјалну помоћ дужна је да одмах обавести одговарајући орган о свакој промени околности које могу утицати на њено право на социјалну помоћ.

8.3.Министарство и други одговарајући орган могу овластити поједине службенике да изврше појединачне или систематске контроле код породица ради проверавања података изнетих у њиховим захтевима. За такве контроле и проверавања, захтевалац помоћи неће бити претходно обавештен, уколико се то чини у току дана.

8.4.Овлашћеним службеницима из чл. 8.3. издаје се овлашћење за проверу захтева, а ако се од њих тражи, треба да покажу личну карту и делују у оквиру утврђених овлашћења.

Члан 9

Обрачун месечних исплата социјалне помоћи

9.1.Степен месечних стандарда за социјалну помоћ одређује се по броју чланова домаћинства и броју бодова по члану као што је у табели.

Број чланова породице	Стандардни месечн износ помоћи у бодовима
1	35
2	50
3	55
4	60
5	65
6	70
7 и више	75

Висину вредности бода у еурима одређује Министарство за привреду и финансије у сарадњи са Министарством за рад и социјално старање.

9.2. Висина месечне социјалне помоћи која се плаћа породици је «Ц», при чему се добија образац

$$Ц = А - Б$$

Где је:

«А» бруто месечна стандардна висина социјалне помоћи која се даје породици према броју чланова, а

«Б» процењиви нето месечни приход породице након одговарајућих умањења.

Ако је бруто месечна стандардна висина једнака нето процењивом месечном приходу, породица стиче право на социјалну помоћ, изузев случајева утврђених чланом 9. тачка 3 и чланом 12. Кад је бруто месечни износ већи од нето месечног прихода, породици припада минимална исплата од 10 евра месечно.

9.3. Министарство за рад и социјалну заштиту и Министарство за финансије и привреду, у складу са законом о управљању јавним финансијама и књиговодству, у предлогу укупног буџета наведених у члану 13 укључују и једнократне помоћи породицама сходно члану 2. тачка 2 и због тог разлога, они могу да долазе у обзир за плаћања сходно члану 9.2. Поступак одобравања ових давања прописује Министарство својим упутством.

9.4.Породице које стекну право на социјалну помоћ сходно овом закону, исплатиће се ретроактивно од месеца када су поднели комплетирани захтев у одговарајући орган.

Члан 10

Новчане казне због лажног сведочења и опструкције

10.1.Свако лице које свесно даје неистините податке ради добијања социјалне помоћи према садашњом закону, или не обавештава одговарајући орган о свакој промени околности које могу утицати на његово право на социјалну помоћ, дужан је да поврати износ безправно примљеног новца. Једно такво лице платиће другу суму која је једнака суми месечне социјалне помоћи за једну породицу. Поступак враћања новца уредиће се упутством Министарства.

10.2.Сваком лицу које намерно омета законска овлашћења одговарајућег органа да провери чињенице, наведене у захтеву, одбиће се захтев за социјалну помоћ.

Члан 11

Разматрање захтева

11.1.Тражилац помоћи који сматра да је решење одговарајућег органа неправедно, може уложити писмену жалбу директору органа коме је поднео захтев за социјалну помоћ. Такву жалбу треба поднети најкасније до 14 дана након примања донете одлуке. Одговарајући орган ће поново размотрити жалбу и написмено обавестити подносиоца жалбе о новој одлуци, не касније од 21 дан након добијања жалбе.

11.2.Тражилац помоћи који није задовољан решењем одговарајућег органа према чл.11.1 може уложити писмено жалбу Комисији за жалбе која делује у оквиру Министарства за рад и социјалну заштиту. Жалба се подноси најкасније 14 дана од дана када је обавештен о донетом решењу према члану 11.1. Комисија за жалбе дужна је да размотри жалбу и писмено обавести подносиоца захтева о донетом решењу најкасније 21 дан од дана пријема жалбе.

11.3.Тражилац који је незадовољан решењем лекарске комисије или решењем Комисије за жалбе (након испитивања здравственог стања члана породице који изјављује да је са трајно ограниченим способностима), има право да сходно члана 11.2.поднесе жалбу надлежном суду.

Члан 12

Изузетне потребе

12.1. Министарство за рад и социјалну заштиту може донети одлуку за задовољавање ад-хоц и тренутних изузетних потреба које нису предвиђене постојећим законом. Изузетном потребом, у смислу овог закона сматра се тренутна, једнократна и посебна потреба али не и трајна. Ако се иста потреба појавила или постоји могућност да се појави у току дванаестомесечног периода, онда се она неће подржати сходно овом члану. Одговарајући органи процењују и управљају такву подршку. Поступак за ову подршку ће се разрадити административним упутством Министарства. Породица или појединац може тражити ову подршку без обзира да ли је корисник социјалне помоћи или не. Породица (појединац) може тражити подмирење посебних потреба само од једног органа сходно члану 9. Породица или особа не може истовремено тражити материјалну подршку за исту потребу у више од један одговарајућих органа. Само један члан породице може тражити помоћ у било које време.

12.2. Буџетом шеме социјалне помоћи из члана 13 овог закона утврдиће се и посебне исплате за изузетне потребе.

Члан 13.

Управљање и финансирање шеме

13.1. Према овом закону, шемом социјалне помоћи управља Министарство за рад и социјалну заштиту. Влада у року од 60 дана, на основу сугестија Министарства за финансије и привреду и Министарства за рад и социјалну заштиту, издаје административне упутства које садрже правила која мора поштовати Министарство за рад и социјалну заштиту у управљању Шемом социјалне помоћи установљене према овом закону. Ове административне упутства морају бити у складу са овим законом и Законом о управљању јавним финансијама и књиговодству.

13.2. Министарство за рад и социјалну заштиту и Министарство за финансије и привреду, у складу са Законом о управљању јавним финансијама и књиговодству, утврђују годишњи буџет Шеме социјалне помоћи.

13.3. Министарство за финансије и привреду потврђује влади Косова сваке године, а најкасније до првог децембра, да су за текућу годину буџетом одобрена потребна средства за исплату социјалних помоћи у стандардном бруто месечном износу. Ако Министарство за финансије и привреду не може утврдити да ли постоји задовољавајући фонд за исплату социјалних помоћи у стандардном бруто месечном износу оно је дужно да Влади подноси на усвајање образложени предлог за обезбеђивање додатног износа буџетских средстава која не треба да буду нижа од износа из текуће године.

13.4. Министарство за финансије и привреду, заједно са Министарством за рад и социјалну заштиту утврђују, сваке године, стандардни бруто ниво социјалних помоћи на основу расположивих података о могућим корисницима као и могућности консолидованог буџета Косова.

Члан 14
Тајност личне информације

Министарство за рад и социјалну заштиту и одговарајући органи не треба открити прикупљене податке уживаоца Шеме социјалне помоћи ниједној организацији или органу, изузев када то има за циљ откривање преваре или корупције. У изузетним случајевима информација се може показати јавним органима ради добијања финансијских и других помоћи и бенефиција у натури које се пружају члановима одређене породице. Ови захтеви се могу узети у обзир када постоји специфична статутарна основа да посебна финансијска помоћ или помоћ у натури није у супротности са опредељењима Шеме социјалне помоћи и када ефекат истих не утиче на дисквалификацију породице из права на социјалну помоћ.

Члан 15
Спровођење закона

Министарство за рад и социјалну заштиту може издати административна упутства за спровођење овог закона. Ова упутства морају бити у складу са овим законом и Законом о управљању јавним финансијама и књиговодству и у складу са сваком административном наредбом Владе.

Члан 16
Постојећи закон

Ступањем на снагу овог Закона престаје да важи сваки други закон који уређује ову материју.

Члан 17
Ступање закона на снагу

Овај Закон ступа на снагу 18. Децембар 2003. године.

Закон бр.2003/15
11.07.2003.

Председник Скупштине Косова

академик Неххат Даци